

RECYKLÓN

PROLÓG

Cyklóna je oblasť nízkeho tlaku vzduchu nad zemským povrchom. V strede je tlak vzduchu nižší než na periférii, čo spôsobuje jeho prúdenie od okrajov smerom dovnútra. V dôsledku otáčania Zeme okolo vlastnej osi toto prúdenie nie je priamočiare a dochádza k rotácii.

V tropických oblastiach dosahuje cyklóna priemer spravidla niekoľko sto kilometrov a rýchlosť viac než 220 kilometrov za hodinu. Jej posledné štádium sa nazýva cyklón.

Už čoskoro v jednej veľmi blízkej galaxii.

„Hej, imbecil, dvihneš to, alebo ti mám pomôcť?“ Čiasi ruka ma zdrapila za plece a šmarila dozadu.

Zľahka sa zatackajúc som sa otočil, aby som zistil, čo za debila sa zas hrá na strážcu galaxie.

„Staraj sa o seba,“ odstrčil som ho a snažil sa ísť ďalej. Týpka som nepoznal, ale z jeho výrazu a telesnej konštrukcie som tušil prichádzajúce problémy.

„Tak bude to?“ s prstom nástojčivo ukazujúcim smerom k zemi, nevyzeral, že by sa chcel nechať odbiť.

„Zdvihni si to sám,“ zamrmlal som a pohľadom pátral po najkratšej únikovej ceste. Borec však mal spoločnosť a jeho kumpáni – nízky rapavý trtko pripomínajúci srnčieho ratlíka, akiste agresívnej povahy, a tučko s výrazom ľahkej duševnej zaostalosti – sa rozostavili tak, že na hladký útek to nevyzeralo.

Horúčkovito som sa obzeral dookola a premýšľal ako sa vysekať z tohto prúseru. Vľavo bola cesta zahataná lešením, no vpravo odo mňa sa tiahla úzka ulička lemovaná pásom vysokých úzkych kontajnerov pripomínajúcich domino. Keby som sa k nim dostal...

„Už zase trápíte štence?“ ozval sa za mojím chrptom známy hlas a prekazil mi plány na zbesilý útek. Bol to Paľo, starší brat môjho spolužiaka Petra. Zosadol z bajku a pobral sa smerom k nám.

„Tento pičus ničí našu planétu,“ bonzoval tľstoch, a rapavec horlivo prikyvoval. „Mal by byť za to potrestaný.“

„*Našej planéte* už aj tak nič nepomôže,“ zahundral som si skôr sám pre seba, než aby to počuli aj oni. „Na to mali myslieť naši prastarí rodičia pred sto rokmi.“

„To je starosť ekopolície,“ odbil ho rázne Paľo, „nie tvoja.“

„Aj tak. Nemám ho rád,“ ozval sa chalan, čo ma zdrapil za plece. „Je to zmrd. Takých sa mala táto spoločnosť už dávno zbaviť a bol by pokoj.“

Paľo naňho zlostne zazrel. „Sklapni Samko, dobre? Si rapavý a škaredý.“

„Kámo...“

„Povedal som, aby si držal hubu!“ Samo nevdojak vtiahol hlavu medzi pleciami a zvesil pomyselný chvost. O tom, kto bol vodca svorky nebolo treba diskutovať. „Myslíš si, že tvoj zasraný post zástupcu na mňa urobil nejaký dojem? V spoločenskom rebríčku si príliš nízko na to, aby si si na mňa otváral svoju smradľavú papuľu. A ak nechcete, aby som vás nahlásil, rádím vám, aby ste odtiaľto vypadli.“

No, Samko si asi neuvedomil, o aký malér si koleduje. Paľa neradno nasierať. Ako vedúci Ačky mal nemalý vplyv v celom treťom ročníku. Popravde, bol som rád, že som len prvák a že kamoším s Petrom.

„Hned!“ zreval a traja mušketieri sa pustili do behu. Posledné zvyšky osobnej cti im odskakovali od podrážok.

„Prečo si to odhodil?“ s nevôľou na mňa zagánil, keď zvírený prach po nájazdníkoch trochu usadol.

Mrdol som plecami: „No a? Nejaké supy si to aj tak nájdú.“

Paľa nič nepovedal ale z jeho pohľadu mi bolo jasné, že i v jeho očiach sa pomaly začínam meniť na odpadlíka. Zdvihol plastovú fľašu, bez slova ju spučil a hodil do najbližšej zbernej nádoby.

„Už nenaháňáš bodíky?“ rypol som si. Pud sebazáchovy mi občas chýbal, uznávam.

„Netreba,“ uškľabil sa na pol kútika. „Stará už otrčila kopytá. Všetko zdedili naši.“

„Aha.“ Chvíľa trápneho ticha. „To ma mrzí.“ Nevedel som, čo iné povedať. Peter s Paľom síce svoju babku nemali príliš v láske, ale predsa len, rodina je rodina.

„Nemusí,“ odfrkol. „Bola to despotická mrcha. Aspoň bude pokoj.“

Prikývol som. O starej pani bolo verejne známe, že je recyklačný blázon. Buzerácia Petrovej rodiny bola samozrejmosťou. V ich domácnosti to bol plast na plaste. Komplet všetko zariadenie od nábytku, cez riady a spotrebiče až po oblečenie z výhradne syntetických materiálov. Ešte aj okenné tabule na ich dome boli z plastu – plastové okná v pravom zmysle slova. A recyklovať sa muselo všetko od minerálových fliaš až po podrážky na topánkach, o šnúrkach nehovoriac. Všetko malo svoju cenu, nič nesmeli vyjsť navnivoč. Medzi susedmi mala povest' jednej z najzodpovednejších obyvateľiek mesta a ochrancov životného prostredia. Dokonca sa povrávalo, že medzi plastikmi už má vybudované vyššie postavenie a nemalý vplyv, a ak ešte požije, určite to dotiahne ďaleko. Nuž, nepožila.

„Padám odtiaľto. A ak ti môžem dať dobrú radu, nerob bordel. Takýmto tempom ti raz niekto dá po papuli. Mal si šťastie, že som šiel okolo. Nabudúce už toľko šťastia mať nemusíš.“

S Petrom sme mlčky sedeli v jeho vybielenej izbe. Namiesto toho, aby sme makali na spoločnom projekte do školy, sme len čumeli do blba a zabíjali čas triafaním plastových vrchnáčikov do koša od minibasketbalu. V pozadí hučala telka. Sklári sa v parlamente opäť doťahovali s plastikmi a metalici si len ticho medlili ruky vo vedomí, že nech získa prevahu ktokoľvek, i tak z toho budú profitovať. Či sklo, či plast, v určitých výrobných oblastiach si bez kovov aj tak neporadia. Samozrejme, všetky tri frakcie boli zastúpené stranami, ktoré sa aspoň naoko tvárili, že im nie sú priamo poplatné. Počúval som tak na pol ucha. V hlave mi bežal obraz vystrihnutý zo zajtrajšej scény: stojíme pred tabuľou, ako telce pozeráme jeden na druhého, profka už vyťahuje notes so slovami „Nuž páni, dnes to bude za päť...“

„Sú to nenažranci,“ utrúsil Peter a moje farbisté vizualizácie sa rozleteli ako krdel holubov, do ktorého si to napikoval bicykel.

„Čo?“

„Nielenže majú monopol v stavebníctve, ešte sa nás snažia vytlačiť aj z oblasti bežnej spotreby.“

Aha. Zase točil o sklároch. Zrak mi zabľúdil k oknu. Kam len oko dovidelo, každá budova bola o tom istom – sklo, železo a betón. Zato Petrova domácnosť bola ako ulepená z plastu. Pokrčil som plecami. Bolo mi to jedno. Nepatrilo som ani do jedného tábora, preto sa ma Petrovo rozhorčenie, čoby presvedčeného plastika, netýkalo.

„Čo ťa na tom tak rozčuľuje? Môžeš ich všetkých osrať,“ mávol som rukou. Toto sa mi fakt riešiť nechcelo. Podobné debaty mali vždy ten istý scenár aj rozuzlenie.

„Naši vravia, že ak sklári získajú priveľký vplyv, s výškou sa môžeme rozlúčiť. Ty to máš možno na háku, ale nie každý chce skončiť ako...“ stíchol.

„Syn zametača ulíc?“ zasmial som sa. „Úprimne, výška nevýška, myslím, že sme aj tak všetci dávno v piči. Ani sklári, plastici či metalici, ba ani len atlanticko-európska únia olmajty nás z týchto sračiek nevyťahnu. O päťdesiat rokov tu bude také peklo, že titulom si všetci budú môcť akurát tak vytrieť rite.“

Peter protestne pokrútil hlavou. „Verím, že ešte stále existuje šanca, Filip. Ak budeme recyklovať zodpovedne...“

„Ale prosím ťa! Recyklovať zodpovedne. Kaleráby. Túto možnosť sme prepásli už najmenej pred sto rokmi. Aj keď sa svetové mocnosti konečne dohodli na nejakom spoločnom postupe... Je to celé o hovne. V lete sa ideme upievať, zimy už takmer nie sú. Afrika vyschla. Na Slovensku pestujeme pomaranče... My už nemáme budúcnosť, kamoš.“

Zarputilý výraz v jeho tvári som poznal. Túto debatu sme nevedli spolu prvýkrát a vždy skončila pri tom istom. Peter bol naivný. Alebo zaslepený presvedčením rodiny? Čo ja viem? Nabulíkali mu, že získajú postavenie, vplyv, čo ja viem, čo ešte, dostane sa na výšku, veci sa pohnú k lepšiemu. Chujoviny.

„Vieš čo, musím už ísť. Mama bude zas hysterčiť, kde som tak dlho. Nepotrebujem ešte aj zaracha.“

Ani nezdvihol hlavu. Vypravdal som sa sám. Cestu som už poznal.

Keď som vyšiel na ulicu, slnko už pomaly zapadalo. Posledné lúče sa odrážali od veľkých sklenených tabúl vysokých monštier, tvoriacich dominantu nášho mesta. Bol to celkom iný pohľad ako na starých fotografiách. Tehlové budovy, historické pamiatky, malé námestíčka s útulnými kaviarničkami či nevábne vyzerajúcimi pajzlami - to všetko bolo preč, lebo to nebolo dosť EKO. Zastarané technologické postupy sa stali minulosťou, nahradili ich recyklomateriály a beda tomu, kto nerecykloval. Na toho si počkala ekopolícia. Za porušenie pravidiel boli tvrdé sankcie. Autá v meste ustúpili zdieľaným bicyklom, namiesto autobusov sa v uliciach rozrástla sieť električiek a vynovených trolejbusov. Infraštruktúra mesta bola šikovne posiatá nenápadnými solárnymi panelmi a na vyšších budovách sa usilovne točili vrtule malých elektrární. Zariadenie domácností bolo prevažne plastové, niektorí preferovali tvrdené sklo, prípadne chladný kovový štýl. Drevený nábytok si mohlo dovoliť len malé percento populácie. Spravidla to boli chutne nastajlovaní vychrtlí zazobanci s nechutne tučnými bankovými kontami, nakupujúci v bezobalových obchodoch, žerúcich pšeno, prísne si držiaci vysoký štandard EKO – BIO – NATURAL – WE ARE DA BEST. Bežná spodina, ku ktorej som patrila i ja, si takýto životný štýl nemohla dovoliť. Bolo by istotne krásne žiť v súlade s našou síce vymierajúcou, no ešte

stále zubami-nechtami bojujúcou prírodou, ale keď na to raz niekto nemá, celá idea nakoniec vyznie ako zlý vtíp. Človek si kurva rozmyslí, či za kilo ryže zaplatí dvakrát toľko ako v bežnom supermarkete.

Cestou som míňal hlavné námestie. Okolo parlamentu sa kopil hlúčik skandujúcich ľudí. V rukách držali transparenty s nápismi „Preč so sklármi“ a „Plasty sú lepšie“. Debili. Nechali sa obľbnúť za pár drobných. Nemal som rád ani jedných ani druhých, ale to, čo robili plastici, sa mi hnusilo. Recyklovať je jedna vec. Ale kupovať si ľudí za bodíky, lákať ich na zľavy alebo akési pochybné postavenie. Načo? Myslia si, že ak budú mať veľa stúpcov a sympatizantov, vylobujú im nejaký vplyv v únii? Čím? Mávaním blbým transparentom? Kretení. Vďaka nim tu boli trtkovia ako Samo, ktorí si mysleli, že buzeráciou svojho okolia niečo dosiahnu.

A pritom dosiahli veľké guľové.

Naša spoločnosť bola postavená na hlavu. Peter nemal pravdu v tom, že by som mal svoju budúcnosť na háku. Teda teraz už mal. Ale nebolo to tak vždy. Keď som bol základkár, sníval som – asi ako polovica chalanov z triedy – že sa stanem kapitánom futbalového mužstva, budem vymetať štadióny, dávať famózne góly a všetci ma budú strašne žrať. Ako zaniatený futbalista som, samozrejme, chcel o futbale vedieť všetko. Sledoval som staré záznamy, dokumenty o takých vykopávkach ako Ronaldo alebo Messi... a čudoval sa, ako mohli kedysi hrať na otvorených štadiónoch bez klímy. Dnes by pri takých podmienkach zakapali teplom po prvých pätnástich minútach zápasu. No dobre, tí zdatnejší by možno vydržali dvadsať.

Vtedy mi to postupne začalo dochádzať. To, v akom stave je naša Zem a že namiesto starorímskeho „chlieb a hry“ sa bude čoskoro ulicami skandovať „klíma a voda“. A že je fakticky jedno, či raz budem druhý Maradona, alebo sa vydám v šľapajach môjho tatka a budem zametať ulice. Naša civilizácia je beztak odsúdená na pomalý a spotený zánik.

„Tu prebieha triedenie odpadu,“ rozliehal sa halou excitovaný hlas panej v bielom plášti. „Na týchto pásoch sa nachádzajú plasty zozbierané z celého mesta. Možno tam niekde medzi nimi leží práve fľaša z vašej malinovky alebo vrecko od cereálií, ktoré ste pred týždňom raňajkovali,“ štebotala zanietene. „Vpravo môžete vidieť...“

Počúval som ju len naoko. Viac než tetkin výklad ma zaujala vizuálna stránka exkurzie. Hala, v ktorej sme sa práve nachádzali, bola obrovská. Kam až oko dovidelo, sa tiahli pohyblivé pásy, na nich haldy plastového odpadu – od minerálových fliaš, vrchnáčikov, téglíkov, rôznych obalov až po slamky. Odkedy nastal prielom v recyklačných technológiách, niekdajšie snahy aktivistov vytlačiť tento druh tovaru z bežnej spotreby totálne zakapali. Ostatne, nebol dôvod ďalej bojovať. Zloženie plastov sa v priebehu niekoľkých desaťročí zmenilo natoľko, že zrecyklovať sa dalo 95 – 98% všetkých materiálov. O zvyšok sa postarali baktérie, ktoré recykláciu dorovnali na stovku.

Pri bežiacich pásoch stáli v pravidelných rozstupoch roboty triediace odpad na jednotlivé druhy plastu. Celkom na konci haly sa pohyblivé pásy stáčali smerom nadol a mizli niekde pod podlahou, kde v posledných zberných nádobách končili malé zvyšky nezatriedeného materiálu, ktorý bol neskôr ručne spracovaný pracovníkmi plastikária.

„Ešte sa tu chvíľu rozhlídnite a presunieme sa zas ďalej. Povieme si niečo o čistiacich procesoch, ďalej o samotnej recyklácii a na záver budete môcť klásť otázky, takže ak vás niečo zaujíma, značte si, budete mať možnosť sa pýtať,“ začul som znova hlas vedúcej exkurzie.

„Je to sila, nie?“ šťuchol do mňa Peter.

Jeho nadšenie som celkom nezdíeľal, ale bol som rád, že nemusím sedieť v škole.

„Je to určite lepšie než tangens a kotangens,“ uškrnul som sa, čím som u neho vyvolal ľahké pohoršenie.

„Teba to fakt nezaujíma, Filip?“

„Ale zaujíma,“ zaklamal som, aby som sa vyhol ďalším otázkam. „Keď to človek takto vidí... čo ja viem. Možno ešte máme nejakú šancu.“

Neveriacky vypleštil oči, z čoho som usúdil, že som to s predstieraným optimizmom prehnal.

„No nemysli si, že teraz začnem nosiť fľašky do výkupu, na to zabudni. Na ich zľavy a body sa môžem vieš čo.“

Peter len mávol rukou a pobral sa za Danom.

Poslednou dobou naše názorové nezhody ústili do väčších či menších konfliktov, čo malo za následok, že sme každý radšej trávil čas v inom okruhu ľudí. V mojom prípade v žiadnom.

Peter sa vyparil a ja som sa zaradil na koniec skupiny. Postupne sme prešli viacerými veľkými halami i menšími miestnosťami a v každej z nich nás čakal kvetnatý výklad tety v bielom, sprevádzaný uznalivým pokyvovaním hlavou od triednych ričolezov alebo recyklačných fanatikov. Čo ma trochu zarážalo a desilo bolo, že postupne sa menil výraz i niektorých spolužiakov, o ktorých som vedel, že majú k recyklácii skôr vlažný, než vážny vzťah. Neviem, či na nich urobilo dojem to, čo videli, alebo niečo z toho, čo tá pani hovorila. Mal som dávať väčší pozor. Možno i ja by som sa polepšil.

Za túto myšlienku som sa v duchu prefackal.

„A teraz je čas na vaše otázky,“ zahlásila vedúca exkurzie, keď sme zakotvili v cieľovej miestnosti, na prvý pohľad pôsobiacej ako prednášková sála. Smerom od obrovského plátna, ktoré určite slúžilo na premietanie, sa dozadu dvíhali rady sklápacích stoličiek. Všetci sme si posadali, biffóši v rukách žmoliac našuchorené notesy s haldou hlúpych a zbytočných otázok.

„Tak? Kto sa opýta ako prvý?“ medový hlas pracovníčky plastikára mi už pekne liezol na nervy. Mal som sto chutí zdrapiť ho a napchať jej ho do gágora. Keby sa to dalo.

„Prosím vás,“ dvihnutá ruka susedy z vedľajšieho vchodu nepočkala na vyzvanie, „dá sa priniesť naozaj všetko? Myslím tým, vykupujete každý jeden druh plastu, ktorý dostaneme v obchodoch, alebo bodujete len vybrané druhy?“

„Všetko, moja drahá, naozaj všetko,“ zašvitorila prednášajúca. „Samozrejme, jednotlivé typy výrobkov majú rôznu bodovú hodnotu. Podrobnosti si naštudujete v letáčikoch, ktoré vám rozdám pri vašom odchode.“

„A koľko bodov potrebujem na plastobota?“

Táto otázka od Pištu ma dosť prekvapila. Od neho by som záujem v tomto smere oza nečakal.

„Nooooo,“ zatiahla teta dôležito. „Keďže plastobot je exkluzívny výrobok našej firmy a v bežných obchodoch ho nezoženieš, bude sa z teba musieť stať veľmi zaniatený zberač.“ Jej sladký úsmev spôsobil zvýšenú agresivitu mojich žalúdočných štiav, v dôsledku čoho sa dostavila ľahká nevoľnosť.

„Tak to určite,“ zahundral s úškrnom Štefan a mne odľahlo. Skoro som sa zľakol, že to myslí vážne.

„Je zber bodov nejaký časovo obmedzený alebo ich vieme využiť kedykoľvek a akokoľvek?“

Tieto hlúpe otázky ma začínali otravovať. Premýšľal som, či si niekto všimne, ak si do uší vopchám slúchadlá. Za pokus to stálo. Načiahol som sa za káblikom, ale výhražný pohľad profky stojacej opodiaľ ma zastavil.

„Dám vám z toho napísať referát,“ zasyčala.

Do riti, len to nie. To už by som fakt radšej písal z matiky.

S meravým úsmevom som schoval prehrávač a zvyšných 15 minút sa tváril, že sústredene počúvam. Nasledovalo ešte asi 20 otázok, ktoré boli rovnako bezduché ako tí, čo ich položili.

Nepomohlo.

Keď sa profka na konci diskusie pobrala smerom ku mne, vedel som, že ma to chvíľkové zlyhanie vyjde draho.

„Vašu prácu chcem mať vo štvrtok ráno v systéme,“ zavelila. „A žiadne výhovorky,“ dodala prísny tónom. „Možno vám zamyslenie nad touto témou trochu otvorí oči a prehodnotíte svoj postoj k životnému prostrediu. Doniesli sa ku mne informácie o vašom nezodpovednom správaní. A ja nestrpím,“ potreba extra nádychu prezrádzala hĺbku jej pobúrenia, „...nestrpím vo svojej triede takýchto delikventov.“

No. A mám to tam. Zmrdi bonzácki.

Toto mi bol čert dlžen, nadával som v duchu, sediac v študovni mestskej knižnice a prehrabávajúc sa v skenoch kníh z dvetisícpätnásteho a podobných chuťových dátumov. Jediným pozitívnym aspektom tejto mojej osobnej tragédie bolo, že profka upravila zadanie referátu na „Plasty kedysi a dnes a ich dopad na životné prostredie“. Vždy lepšie, než písať o tej plastovej propagande, ktorou sa nás snažila nakrmiť sliepka na exkurzii.

„A nezabudnite, recyklujeme, recyklujeme, recyklujeme...“ vypravádzala nás z haly.

Ešte teraz som mal chuť namlátiť jej za to na držku.

Aby som vytesnil túto neželanú spomienku, pustil som sa radšej do práce.

Takže. Poďme na to. Najčastejšie používané plasty pred dvetisíctridsiatym.

Polyetyléntereftalát – to čo je za názov?! Skratka PET. To už znie lepšie. Ďalej polypropylén – PP, Polystyrén – PS, Polyetylén vysokej a nízkej hustoty – PE-HD, PE-LD. Ty vole, to sú riadne sajrajty. Ešteže sa toto už dávno nepoužíva. Tí naši predkovia boli ale pekné prasce. A to ešte mama rada spomínala na rozprávanie jej prababky o časoch, keď mikroténové vrecká v obchodoch boli bežná prax. Tony a tony zle recyklovateľného svinčíku ročne. Len tak. Lebo ľudia boli sprostí a leniví vziať si z domu vlastné obaly. A nie jeden. Rožky – vrecko. Dva banány – vrecko. Kilo rajčín – vrecko. Dve kilá zemiakov – vrecko. Na jeden nákup si bežný Slovák v obchode naškrečkoval aj 4-5 mikroténových vreciek. Nečudo, že sme dnes tam, kde sme.

„Teraz nemôžem hovoriť, som v študovni,“ prerušil mi tok myšlienok dievčenský hlas.

„Hej, odpadla nám telesná,“ pokračovala baba pošepky.

„Čo? Až pri súde? To je ďaleko,“ zapišťala. „No dobre, tak prídem.“

Dievča zložilo telefón a nervózne sa poobzeralo okolo seba. V miestnosti sme boli len my dvaja. Bohatá účasť ako obvykle.

Rýchlo si zbalila veci a s ospravedlňujúcim pohľadom smerom ku mne sa vytratila zo študovne.

Ostal som tu sám.

Ešte asi desať minút som sa trápil s historickou chémiou, no bola to tak záživná téma, že som sa napokon rozhodol, že je najvyšší čas to zabaliť. Na odovzdanie referátu som mal ešte dva dni. Času jak čečiny.

Vyšiel som von, kde ma ovalila vlna tepla. Po príjemných 25 stupňoch v študovni to bol krutý šok, ale čo sa dalo čakať. Bol pokročilý apríl, už to bude len horšie. Prežiť najbližších šesť mesiacov

bude poriadny záhul. Níeee, jasné, to ešte zvrátíme. Stačí predsa len zodpovedne recyklovať, pindal som v duchu, nasadajúc na bicykel. Aspoň pri jazde vzduch okolo mňa nestál. Síce bol teplý jak šťanky, ale lepšie teplý prúdiaci, než horúci stojaci...

Turoval som ulicami, od knižnice som to mal domov slušný kus cesty. Pred budovou súdu sa zase skandovalo s transparentmi. „Zachráňme klímu“ a „Ešte je čas“. Takže tam utekala baba zo študovne. Matne si spomínam, že sme spolu chodili do triedy na základke. Tuším sa mi aj nejakú dobu páčila. Ešteže ma to prešlo. Možno by som teraz stál vedľa nej a držal v ruke nápis „Preč so sklármi“. Bizarná predstava.

Šliapol som do pedálov, aby som sa čím skôr dostal z dosluchu. No ešte dlho mi v ušiach znelo:

„Plasty sú lepšie“.

●●●

„Čo ti pere? Jeho určite nevolaj.“

Pozrel som smerom k hlúčkiku spolužiakov rozprávajúcich sa na chodbe. Ich kradmé pohľady ma utvrdili v tom, že hovoria o mojej osobe. Bol medzi nimi aj Peter. Odvrátil som zrak a tváril sa, že ich nepočúvam. Vlastne mi to i tak bolo jedno, nech si riešia, čo chcú.

„Čím viac nás bude, tým lepšie,“ oponoval ktosi.

„On určite nepôjde, poznám jeho názory.“ Ten posledný hlas bol Petrov.

„Ja to skúsím.“

Tmavovlasá kočka z B-čky, tuším sa volala Miša, opustila skupinku a zamierila ku mne.

„Počuj, Filip, dnes poobede je taký protest. Vieš, za životné prostredie a tak...“

„Nie, ďakujem, ja takému neholdujem,“ zastavil som ju hneď v zárodku.

„Viem, že nie si úplne zaniatený recyklátor...“ nedala sa odbiť. Keď si uvedomila, akú kravinu práve zahlásila, obaja sme sa zasmiali.

„Dobre, poviem to inak. Viem, že na recykláciu a plasty máš svoj vlastný názor. Ale...“ videl som na nej, ako sa snaží nájsť tie správne slová, „...naša Zem ti nie je ukradnutá. Tým som si istá.“

„Počuj Miša. Ja viem, že nezmením názor, ty vieš, že nezmením názor. Tak čo keby sme sa správali ako rozumní dospelí ľudia a ukončili túto debatu? Máš pravdu, naša Zem mi nie je ukradnutá a štvrť ma to, v akom stave sa nachádza. Ale obaja dobre vieme, že nijaký protest ju nezachráni. Na to je už trošku neskoro.“

„Možno nie je,“ skúsila to ešte.

„Nahováraš to sebe alebo mne? Lebo ak sebe, pokračuj. Ak mne... len mrháš svojím časom. Choď radšej maľovať transparenty, určite budú krásne.“ Teraz som bol hnusný. Filip, hanbi sa, takto sa správať k pekným dievčatám.

Miša uznala, že ďalšie argumenty nemajú zmysel. „Keby si si to predsa len rozmyslel, o tretej sa stretneme pred mestským úradom. Len keby náhodou...“ Sklopila oči a vrátila sa medzi ostatných.

„Vravel som ti,“ pomasíroval si Peter ego.

„Je to beznádejný prípad,“ utrúsil Dano.

Viac som nepočul. Pobral som sa preč. Musel som ešte dokončiť to blbé zadanie.

●●●

Dvere na učebni sa prudko otvorili a dnu vpochodovala profesorka chémie.

„Tak čo, Filip, referát hotový?“ Jej otázka smerovala ku mne, ale cez hluk, čo sa valil z chodby, som ju sotva počul. Zaujímalo by ma, čo sa tam vonku deje. Požiarna cvičenie ohlásené nebolo.

„Áno, pani profesorka, včera večer som to nahodil do systému.“

„To som rada. Dúfam, že to bolo pre teba podnetné a poučné,“ vyslovila zbožné pranie.

„Ešte som sa na to nestihla pozrieť, prečítam si to v električke cestou na protest.“

„Čo? Aký protest?!“ rozkašľal som sa. Skoro ma zabila zabehnutá žuvačka. Možno by to tak aj bolo lepšie.

„Zbalte sa, mládež,“ zakričala na celú triedu. „Zvyšok vyučovania dnes strávime v teréne. S pozhnaním našej pani riaditeľky ide celá škola bojovať za lepšiu budúcnosť tejto planéty,“ oznamovala nám s výrazom hlbokého presvedčenia. „Zoberte si so sebou všetko. Do školy sa vrátia už len tí, čo majú zaplatený obed.“

V triede to zašumelo, ale nie tak nahlas, ako by som čakal. Asi polovica spolužiakov sa vôbec netvárila prekvapene a väčšina zvyšnej polky vyzerala skôr potešene, než zaskočene. Bolo im jedno, kde sa ulejú.

Pridali sme sa k strkanici na chodbe, celá budova bzučala ako úľ gemovčiel. A to veru tie geneticky modifikované potvory rachotili skoro ako vrtuľník.

Pri tomto prirovnaní mi odrazu doplo, prečo sú všetci presvedčení, že sa im podarí zvrátiť podľa môjho názoru už aj tak nezvratnú klimatickú zmenu. Ak sme vedeli vyriešiť problém so včelami, dokážeme predsa čokoľvek.

Cesta električkou bola súťaž o smradľoch roka ako v preplnenej 39-tke smerom na Mlyny. Bolo úplne jedno, že v MHD-čke bola klíma, stačilo päť minút vonku na slnku a aj tak sme boli všetci dopotení jak prasce. Moja hrôza narástla, keď som si uvedomil, kam ten dav smeruje. Valili sa presne rovnakým smerom, akým sa hнала celá naša škola – počnúc „kto sme a kam kráčame“ prvkami až po „mám v paži“ štvrtákov. Smerom k Úradu vlády Slovenskej republiky.

Na námestí už postávali stovky ľudí a stále pribúdali ďalší. Hemžili sa okolo pódia, z ktorého zápalisto rečnili aktivisti, mávali transparentmi a skandovali obohraté heslá.

Toto už nevyzeralo ako malé protesty, ktoré som zazrel predchádzajúce dni, prezentujúce žabomyšie vojny medzi sklármí a plastikmi. Tu sa začínalo rodiť čosi väčšie. Niečo, čoho súčasťou som sa nedobrovoľne stal vďaka našej strelenej profke a v oblakoch lietajúcej riaditeľke. Čo im nasľubovali za to, že sem nahnali celú školu? Alebo to robili z presvedčenia? Naozaj si myslia, že plasty, hoci 100% recyklovateľné, sú pre životné prostredie lepšou voľbou než sklo či iné materiály?

Čím dlhšie som nad tým premýšľal, tým viac nasratý som bol. Celkovo som neznášal túto pokryteckú spoločnosť, čoraz jasnejšie sa deliacu na dva tábory. Oba sa tvárili, že niečo robia pre planétu, v skutočnosti však každému šlo len o vlastný gágor. Táto Zem zmizne spolu s jej sprostými obyvateľmi, utopí sa vo vlastných splaškoch, pohltí ju svinstvo, ktoré sme tu za stáročia nakopili. Ak niečo nezmizne, je to ľudská túžba po moci. Je úplne jedno, či sa jedná o ropu, zlato, územie, rasizmus alebo skurvené odpadky. Vždy je to všetko o vplyve a snahe mať veci pod kontrolou, byť tam hore na piedestáli – to ja, ja, mňa všetci žerte, alebo ešte lepšie, poserte sa zo mňa.

Bolo mi z toho všetkého na zvracanie.

Skandujúci dav začínal byť neznesiteľný. „Preč so sklármí“, zahučalo pódium, aby mu v zapätí odpovedalo námestie „Plasty sú lepšie“.

Bolo to šialené. Decká naokolo vyzerali, ako keby ich niekto zhypnotizoval. Ziapali na plné grády akoby im ruplo v bedni, ako keby niekto v ich hlave stlačil malé červené tlačidlo, ktoré malo za následok, že sa správali jak sfetovaní. Celé som to nechápal.

A už úplne som nechápal, keď som sa po nejakej dobe napokon zbadal, že ziapem spolu s nimi.

Nieкто alebo niečo zresetovalo aj mňa. Načisto mi preplo.

Večer som otupene zízal na telku. Na všetkých kanáloch išli správy a všade dávali to isté. Protesty sa šíрили celou krajinou, zapalovali sa jeden od druhého ako suchá tráva v tomto horúcom počasí. Zapájali sa nie len školy, ale celé podniky. Všetci odrazu chceli iba plasty. Politológovia sa predbiehali v prognózach, ako dlho potrvá, kým v parlamente nastane prevrat a vládu nad krajinou prevezme strana bielych. Tá svojím vystupovaním a programom jasne naznačovala, kto do ich kampane nalial prachy. Len sprostý by si myslel, že za to nebudú nič chcieť.

Bolo mi to jedno. Znechutený sám zo seba, že som sa nechal sfanatizovať, som sedel a premýšľal, čo bude zajtra v škole a čo tento skrat znamená pre mňa a čo si o ňom budú myslieť ostatní.

Už som videl Mišu, ako mi s úsmevom hovorí: „Filipko, včera si bol parádny, ideš aj dnes?“ a ja jej celý vyškerený odpovedám: „Jasné Miša, poobede nič nechystám. Žiadne plány. Celý som tvoj. Sa spoľahni,“ žmurkám, akiste mi niečo padlo do oka.

Hystericky som sa zasmial. Vlastne na tom nezáležalo.

Už je to raz tak. Vietor nepreštíš.

EPILÓG

Cyklón vzniká nad teplými vodami oceánov v dôsledku nerovnakého tlaku vzduchu. Rotujúci vzduch postupne nabera na sile, prekonáva veľké vzdialenosti a pri rýchlosti vyše dvesto kilometrov za hodinu zmetie všetko, čo sa mu dostane do cesty. Strháva so sebou autá, budovy aj ľudí. Nevyberá si podľa národnosti, vierovyznania či osobného presvedčenia, nezaujíma ho, aký je človek silný alebo slabý alebo koľko toho v živote dokázal. Ak nemá dosť filipa alebo šťastia, aby sa mu vyhol, jeho ničivá sila ho zmetie tak, že všetko, čím si myslí, že je, ostane len chabou spomienkou na minulosť.